

ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

КАЛЕНДАРЦЬ ЧИТАЧА „ВЕСЕЛКИ“ 1957

ГРУДЕНЬ

ВОСЬМОГО грудня згадаємо, діти, славно колись товариство „Просвіта“, що Україні стало в пригоді: ширило книжку, науку в народі. Книжка, наука — й тепер наша сила, вчимося всі, як „Просвіта“ навчила.

В місяця грудня ТРИНАДЦЯТИЙ день серед веселих забав і пісень старше юнацтво у СУМ'ї та Пласті „вгадусь“ долю і успіх, і щастя. Вечір „Андрійки“ юнацтво готус, в чари не вірять, та звичай шанус.

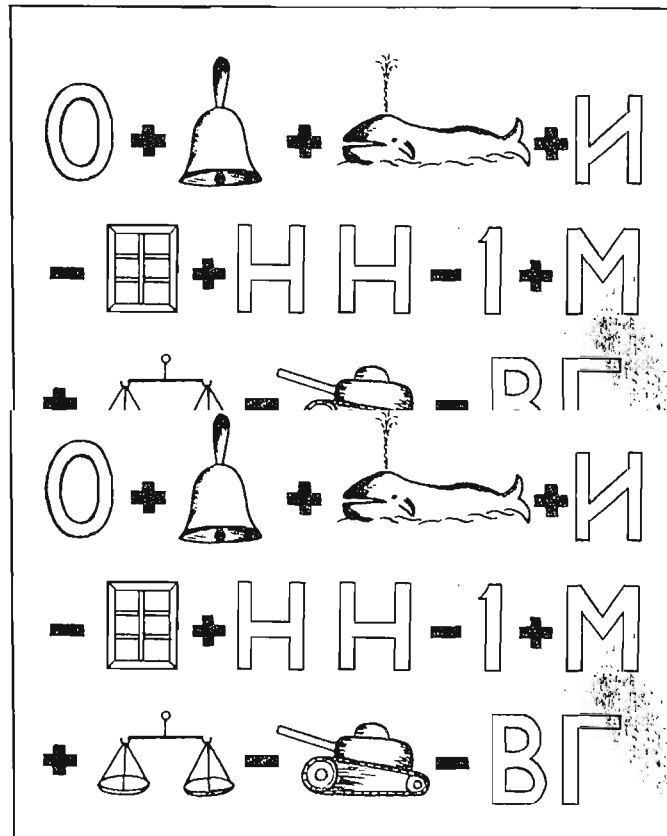
В день ДЕВ'ЯТНАДЦЯТИЙ — кожний це знає — празник святого отця Миколая! Божий Дідусь, янголята небесні з неба привозять дарунки чудесні дітям, що пильні, і чемні, і чесні. Ну, а нечемним, лінивим усе різочку з пекла Антишко несе...

В грудні не час, не пора дармувати: будемо вчитись колядки співати і до Різдва приготуєм на славу гарну з царями й вертепом виставу.

Діше морозом, і мерзне льодок, вітер скликає, гуде, мов гудок: „Гей, ковзани і санки вже готові? Спорт зимовий починайте здорові!“

1. РЕБУСИК
Уложив З. Івасиків

3. ХРЕСТИКІВКА

(Уложив О. Ц.)

×	—	—	—	—	—	Інакше — учень
×	—	—	—	—	—	Інакше — запорожець
×	—	—	—	—	—	Хижий птах
×	—	—	—	—	—	Багато дерев
×	—	—	—	—	—	Назва карти до гри

Букви на місці хрестиків дадуть назву дому науки.

4. МАГІЧНІ КВАДРАТИ

(Уложив Богдан Снігура)

а.

×	×	×	число
×	×	×	слово потвердження
×	×	×	знаряд зору

б.

×	×	×	знаряд нюху
×	×	×	має кожна людина
×	×	×	ріка на Україні

5. ЗАГАДКА

З води я виходжу, Як холодно стане,
В повітрі літаю, На землі спадаю.

РОЗВ'ЯЗКИ ЗАГАДОК за листопад і грудень присилати до 21-го грудня ц. р. (а не до 28-го грудня, як подано в листопадовому числі).

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить на початку кожного місяця у Видавництві „Свобода“ заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Річна передплата становить у ЗДА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа 40 центів.

Адреса: „SVOBODA“ — „Veselka“, P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J. USA.

Редакція застерігає собі право виправляти прислані авторами матеріали. Передруки нових творів і ілюстрацій, вміщених у „Веселці“, тільки за попередньою згодою Редакції й Видавництва та за поданням джерела.

з кольоровими ілюстраціями виходить на початку кожного місяця у Видавництві „Свобода“ заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Річна передплата становить у ЗДА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа 40 центів.

Адреса: „SVOBODA“ — „Veselka“, P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J. USA.

Редакція застерігає собі право виправляти прислані авторами матеріали. Передруки нових творів і ілюстрацій, вміщених у „Веселці“, тільки за попередньою згодою Редакції й Видавництва та за поданням джерела.

Обкладинка роботи Е. Козака, Розділові заставки Е. Козака, П. Холодного й М. Бутовича.

Copyright by „Svoboda“ 1957. All rights reserved.

ГРУДЕНЬ

Вже сивий Грудень відчиняє брами,
Вітри свавільні з півночі летять —
Гей, Зимо! Ти з холодними вітрами
Ідеш до нас! Завмерли поле й сад.

Не маєш, Зимо, й крихти милосердя:
Лютує холод, стужа, силе сніг,
Ти льодом все вкриваєш спересердя,
Де вчора ще лунали втіха-сміх.

Бо ти — Зима! Тобі суворій бути!
А нам — незламно пережити зло
І над твоє свавілля дике, люте
Підняти гордо сміливе чоло.

А нам іти крізь стужу без вагання
Із переможним прапором в руці
І винести, як спомин із змагання,
Найкращії рум'яніці на лиці.

М. Петріє

ПЕРШИЙ СНІГ

У повітрі білим пухом
опадає перший сніг
і легким повільним рухом
ніби ластиться до ніг.

Це зима на землю стелить
килим рівний і пухкий —
хай заснуть, як у постелі,
всі комахи і жабки.

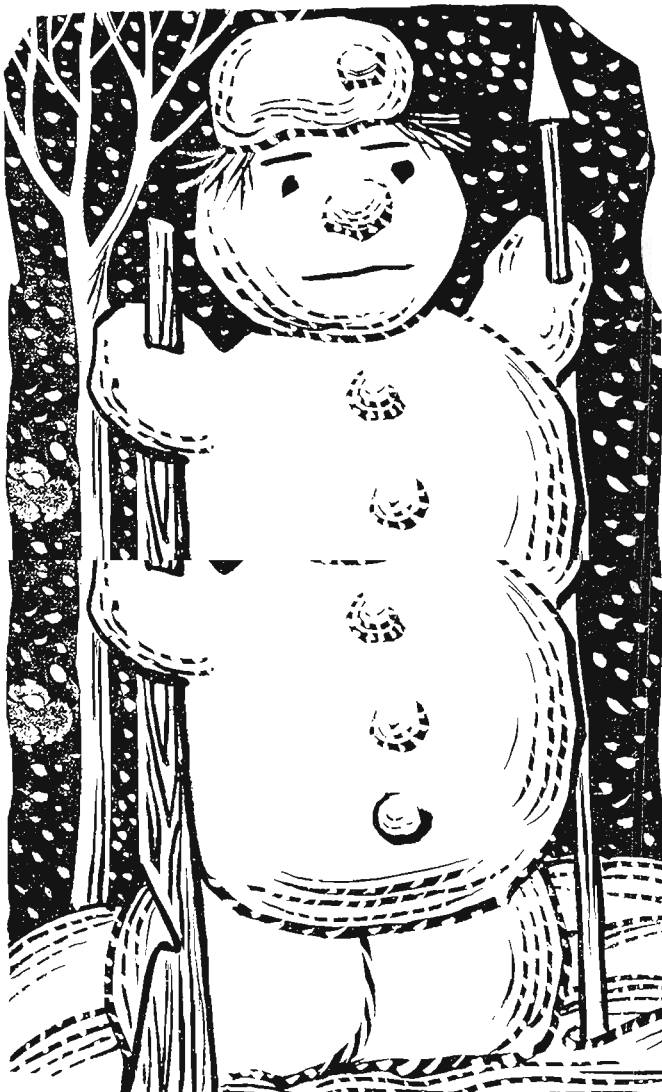
У ґрунтах засне насіння
і жучки в нірках своїх,
аж покіль тепло весінне
до життя розбудить їх.

Ми ж ідемо з саночками,
де горбок такий стрімкий,

У ґрунтах засне насіння
і жучки в нірках своїх,
аж покіль тепло весінне
до життя розбудить їх.

Ми ж ідемо з саночками,
де горбок такий стрімкий,
а на завтра біля брами
із рушницями й списами
стануть два сніговики.

Г. Чорнобицька

лося, говорить і схлипує. Батьки послухали, зрозуміли, в чому справа, та й стали сміятися:

— Та ж це був сон! Тобі це все снилося. Заспокійся, не плач!

Матуся завітала світло. Оксанка не перестає хлипати, втирає очка й дивиться: татко й матуся все ще стоять біля ліжечка і чомусь не йдуть спати, лише сміються — а їй не до сміху, вона сумна. Чому ж вони такі раді та веселі? Що це може бути?

Оксанка розглянулася по ліжечку, по кімнаті і — все зрозуміла. Ось біля ліжечка у візочку ляля-краса з правдивим волоссячком, і кухонний посуд для лялі, і телефон для Оксанки, і песик, і шоколядки. А все це чепурно загорнене й перев'язане стьожками. Оксанка на radoцях вискочила з ліжечка.

— Матусю! Татку! Таки прийшов святий Миколай! Таки обдарував мене! О, як мені було соромно, що я така недобра, нечемна була!

— Прийшов, — сказала мама, — бо святий Миколай такий добрий, добрий. Він тобі простив, бо прощає всім, що можуть і хочуть поправитись.

— А чи й ви, мамусю, простили мені? Я тепер буду добра й чемна!

Мама пригорнула Оксанку до серденька. Мама така любя й така добра! Як святий Миколай...

ЧИ ДІСТАНУ ПОДАРУНОК?

— Вже почався місяць грудень,
прийде свято Миколая —
як, сестричко, як то буде,
я й сама тепер не знаю.

Ти у школі чемна й тиха,
вдома ти не пустувала —
я ж, сама собі на лихо,
неслухняною бувала.

вдома ти не пустувала —
я ж, сама собі на лихо,
неслухняною бувала.

Раз я тата розбудила,
як татусь наш ліг спочити,
раз тарілочку розбила,
не хотіла віршів вчити.

А як тіточка Оксана
дала мені гарну книжку,
я їй „дякую” сказала,
та нечутно, зовсім нишком.

Незабаром прийде свято,
а мені, мабуть, Катрусю,
подарунків не дістати,
і тому я так журюся.

— Не журися! Иди, Наталю,
перепроси маму й тата,
обіцяй, що вже надалі
ти не будеш пустувати.

Мусиш слухатись у школі,
добре вчитись, вірші знати,
я їй „дякую” сказала,

та нечутно, зовсім нишком.

Незабаром прийде свято,
а мені, мабуть, Катрусю,
подарунків не дістати,
і тому я так журюся.

— Не журися! Иди, Наталю,
перепроси маму й тата,
обіцяй, що вже надалі
ти не будеш пустувати.

Мусиш слухатись у школі,
добре вчитись, вірші знати,
то й тобі Святий Микола
дасть даруночків багато.

ЧИ ВИ, МОЖЕ, СВЯТИЙ МИКОЛАЙ?

Ілюстрації А. Климка

Завіяло, занесло снігами вбогу хатку на краю села. Вітер, мов голодний пес, на порозі вив-завивав, а мороз малював на вікнах льодові квіти, від яких холод розходився по всій хаті.

Їх було дві, мама й доня маленька. Мама, бідна вдова, як могла, тяжко працювала-заробляла, щоб виховати й вивести в люди свою любові одиначку Катрусю. Тато згинув на війні, обороняючи Рідний Край від ворогів.

Не забував про Катрусю і святий Миколай: щороку вдосвіта заходив у хату і клав під подушку дарунок: то цікаву книжечку, то яблука й горіхи, то спідничку, то теплу хусточку. Яка тоді була радість у вдовиній хаті, цього й словами не розказати, і пером не описати!

Та одного року святий Миколай не прийшов... На лихо, ще й матуся занедужала, застудилася... Нічого не знайшла Катруся під подушкою. Глянула сумно на маму й запитала: — Чи я не була добра цього року, матусю?

Ку дарунок: то цікаву книжечку, то яблука й горіхи, то спідничку, то теплу хусточку. Яка тоді була радість у вдовиній хаті, цього й словами не розказати, і пером не описати!

Та одного року святий Миколай не прийшов... На лихо, ще й матуся занедужала, застудилася... Нічого не знайшла Катруся під подушкою. Глянула сумно на маму й запитала: — Чи я не була добра цього року, матусю?

— Ти була завжди чемна й добра, моя доню, — відповіла мама.

— То чому про мене забув святий Миколай? І голос дівчинки жалісно затремтів.

— Не забув тебе, тільки, певно, не проїжджав тієї ночі нашим селом, — потішала мама Катрусю.

— Защо мав би на тебе гніватися? — спитала мама і чомусь раптом притулила обличчя до подушки.

Катруся зодяглася, загорнулася хусткою і вийшла з відерцем по воду в холодний ранок. Кругом біло-біло, з хмар сіється сніг, повітря дише морозом. Стала дівчинка у воротях, дивиться тужливо на дорогу і думає: „А може святий Миколай ще над'їде?“

Ой, чи це привид, чи справді хтось їде? Серед заметів скрипить-пищить під полоззям сніг, пофоркують коні. З-за придорожніх кущів, що виглядають старими бабусями в білих кожухах, виступають два гарні сиві коники, виринають засніжені сани-залубні, молодий парубок вимахує батіжком, а ззаду сидить дідусь з білою бородою.

Налетів холодний вітер, рвонув на дівчачні втерту хустку і мотнув кінськими гривами.

— А куди ти йдеш, дівчино, в таку хурделицю? — почувся голос з саней.

пофоркують коні. З-за придорожніх кущів, що виглядають старими бабусями в білих кожухах, виступають два гарні сиві коники, виринають засніжені сани-залубні, молодий парубок вимахує батіжком, а ззаду сидить дідусь з білою бородою.

Налетів холодний вітер, рвонув на дівчачні втерту хустку і мотнув кінськими гривами.

— А куди ти йдеш, дівчино, в таку хурделицю? — почувся голос з саней.

Стрепенулася Катруся, серце в грудях молоточком забилося. Сама не знала, як це сталося, що вибігла вона на дорогу й підійшла до саней.

— До криниці йду, по воду... Матуся нездужують... — відповіла, а потім несміливо запитала: — Чи ви, може, святий Миколай?

Парубок сіпнув віжки, і коні стали.

— А чого тобі треба від святого? — запитав

Ні, то був лікар, що вертався до міста від хворого. Щирі слова дівчинки зворушили його, і ніжне співчуття до дитини пройняло його серце.

— Я не святий Миколай, — відповів, — але святий Миколай прислав мене до тебе і до твоєї матері.

Лікар з сивою від наморозі бородою зійшов з саней і поклав руку в теплій рукавиці на голову зчудованої Катрусі: — Веди мене до мами!

Оглянув хвору і дав їй ліки. Потім усміхнувся до Катрусі.

— Так, так, святий Миколай прислав мене до вас. Не журися, твоя матуся видужає. Тоді ти прийдеш до мене в місто, і я поведу тебе до школи. Ти будеш наполовину матусина й наполовину моя, добре?

Так і сталося. Люди розказували, що лікар, хоч і заможний, був зроду скупий. Але, коли в самий празник святого Миколая почув, що дитина вважає його за Божого угодника, дитячого

Так і сталося. Люди розказували, що лікар, хоч і заможний, був зроду скупий. Але, коли в самий празник святого Миколая почув, що дитина вважає його за Божого угодника, дитячого добродія, враз змінився. Заопікувався сиротою Катрусєю, послав її до школи і допомагав їй так довго, аж вона стала вчителькою.

А втім, хто знає: може, справді до вдовиної хати того холодного зимового ранку прислав його святий Миколай?

У ДЕНЬ ІМЕННИ

нашому Дорогому Поетові й Письменникові

Пану Проф. РОМАНОВІ ЗАВАДОВИЧЕВИ

багато здоров'я і сил до праці

бажають

Аня, Сяня і Андрійко Мостовичі

Люїсвілл, Кентакі

Замість квітів з нагоди іменин проф. Романа Завадовича, Аня, Сяня і Андрійко Мостовичі склали зі своєї скарбонки 2.00 дол. на пресовий фонд „Веселки”, за що їм Видавництво широ дякує.

Дорогі Читачі! Ділимося з Вами радісною й приємною вісткою, що й до „Веселки” завітав святий Миколай і обдарував її незвичайно цінним подарунком — пакетом щиро написаних і чудово розмальованих листів від дітей, учнів 6-ої класи школи св. Миколая в Шикаго, опікуном якої є вчителька пані Марія Овчаренко. У цих листах діти з Шикаго пишуть про радість, яку дає їм „Веселка”, про вірші, казки, оповідання, сценки, статтейки, загадки, розваги й ілюстрації, які їм найбільше в журналі подобаються. В подарунок для „Веселки” діти з Шикаго прислали також оповідання своєї товаришки Оксани Павликович, що приїхала недавно з Німеччини п. н. „Мій Іжачок”. Це гарне оповідання „Веселка” надрукує з ілюстраціями.

Листи написали такі діти: Ганя Адамович, Ірина Барабаш, Ірина Баран, Ірина Бенько, Уляна Бойко, Ігор Веренчук, Марта Головата, Любомир Грищенко, Оля Дацьків, Івась Драгаичук, Ярослав Сднораз, Андрій Ільків, Зенот Кецало, Ірина Ключник, Ольга Коваль, Татяна Косак, Марія Кузич, Іван Купан, Анна Кухарашин, Оксана Павликович, Ярослав Петраш, Іванна Попадюк, Леся Попель, Оксана Попович, Івась Пулик, Оля Руснак, Надя Самиця, Галя Стельманцук, Стефанія Ступінь, Настя Шарабура.

„Веселка” від щирого серця дякує дітям шостої класи школи св. Миколая в Шикаго та їх учительці пані Марії Овчаренко за їхню пам'ять і признання. Ці листи є для „Веселки” найкращою нагородою за її труд і працю. Ціннішого й милішого подарунку від цих листів св. Миколай не міг „Веселці” принести.

Павликович, Ярослав Петраш, Іванна Попадюк, Леся Попель, Оксана Попович, Івась Пулик, Оля Руснак, Надя Самиця, Галя Стельманцук, Стефанія Ступінь, Настя Шарабура.

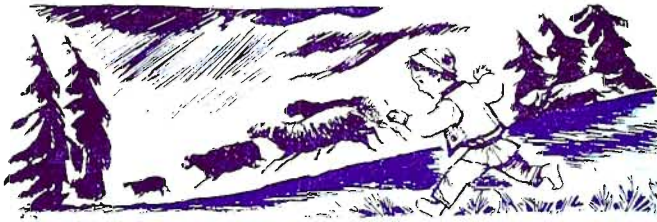
„Веселка” від щирого серця дякує дітям шостої класи школи св. Миколая в Шикаго та їх учительці пані Марії Овчаренко за їхню пам'ять і признання. Ці листи є для „Веселки” найкращою нагородою за її труд і працю. Ціннішого й милішого подарунку від цих листів св. Миколай не міг „Веселці” принести.

Мирослав Петрів з Торонта надіслав нам такого листа: Дорога „Веселко”! Я дуже люблю читати Тебе, а найбільше Богуту, бо я дуже цікавий, як воно скінчиться. Па, па! „Веселко”!

Відповідь Редакції: Дорогий Миросю! Тішить нас, що Ти пильно читаш „Веселку” і що журнал Тобі

Петрусь сидів між вівцями, що збилися у тісну громаду під стрімкою стіною і густим галяузям. Вівці подзвонювали дзвінками, і їх голос відбивався від протилежного схилу. Петрусь подумав, що небезпечно давати про себе знати вовкам овечими дзвінками, і позаліплював їх мокрою глиною. Притулившись до ягниць, він уткнув чоло в овечу вовну, щоб не бачити блискавок. Вівці гріли своїм теплом хлопчину, в якого від страху лазили поза шкірою холодні мурашки. Боско то сидів біля Петруся, щупив вуха і нюшив на всі сторони, то схоплювався й поринав у темінь.

У таку страшну хвилину вгорі на березі щось затріщало. Боско заскавулів, метнувся стрілою на схил, і з-під його пазурів дощем посипалася дрібна рінь. На березі зчинився несамовитий га-

7

падали каменюки і грудки землі.

Нарешті згори щось важко гепнуло, боляче застогнало і покотилося стрімким узбіччям на дно глибокого звору. За ним посипалося каміння.

Боско, висолопивши з утоми язика, вернувся до Петруся.

— Ах, Боску! — шептав зраділий Петрусь. — З ким ти там бився? Кого ти штовхнув у провалля?

Боско тільки важко дихав, тремтів і злегка скімлив.

Ще раз сліпуче блиснуло, гучно тарахнув грім, і його полум'я знов запалило високу ялицю на протилежнім березі. Стало ясно, наче вдень.

Петрусь побачив вівці, що збилися у тісний гурт. На галяві, зарившись до половини в землю, стирчали великі каменюки, недавно скинуті з берега. Рясні краплини дощу сіялися, немов крізь густе решето, на землю і підстрибували в калюжах бульбашками, що блищали червоно у світлі вогню. У зворі щось тяжко стогнало. Потім затихло.

Петрусь нарвав сухої трави, зробив із неї подушку, тричі перехрестився і ліг спати. Ще деякий час дивився на червоне полум'я, що лизало вогненними язиками ялицю, від якої відривалися великі золоті іскри і рясно сипалися на ліс.

Поволі заплющилися Петрусеві оченята солодким тихим сном... Вірний Боско сторожив.

8

Темінь сіріла.

Дощ перестав іти. Верхи гір були ще у хмарах,

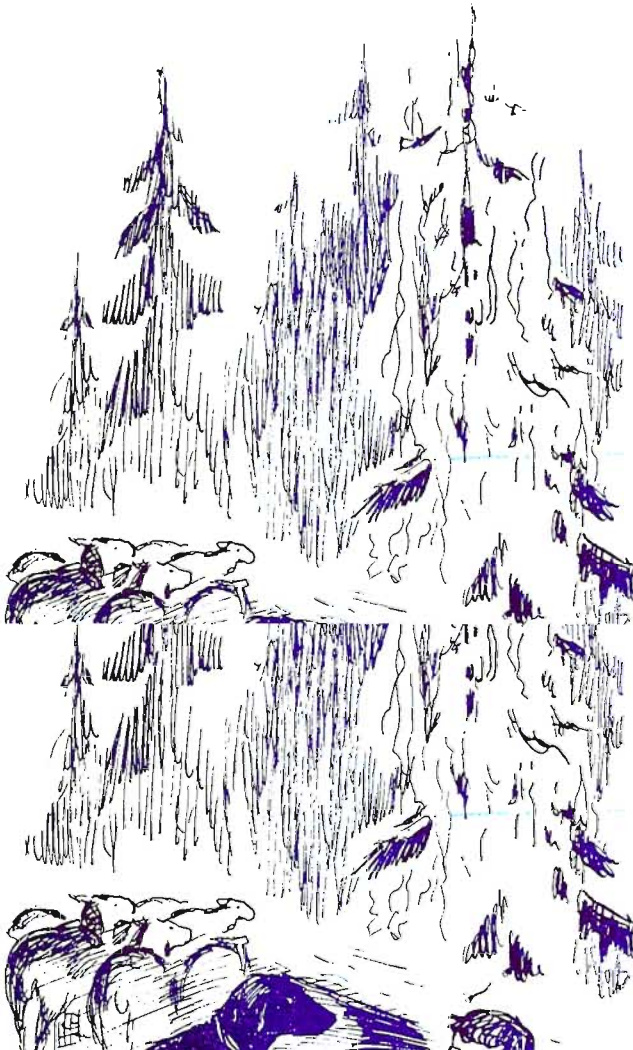
Петрусь нарвав сухої трави, зробив із неї подушку, тричі перехрестився і ліг спати. Ще деякий час дивився на червоне полум'я, що лизало вогненними язиками ялицю, від якої відривалися великі золоті іскри і рясно сипалися на ліс.

Поволі заплющилися Петрусеві оченята солодким тихим сном... Вірний Боско сторожив.

8

Темінь сіріла.

Дощ перестав іти. Верхи гір були ще у хмарах, але з-поміж них виглядала вже синява, позолочена досвітньою зорею. Відірвані від гірських чубів хмари втікали в синє небо до моря

У такий ранок Іван розпустив свою отару по лісі, і звуки його сопілки неслися по всіх усюдах. Данило, Трохим, Микола та Юрко знову пішли шукати овець і Петруся. Ватаг зостався варити будз і вурду.

Петрусь прокинувся від блиску сонця, що вдивлялося ласкавим поглядом у його обведені півмісяцями чорних бровенят очі. Не міг зразу дивитися на сліпучу ясність. Спросоння не знав, що з ним діється. Вівці вже паслися на галявині, але ні один дзвінок не дзвонив. Боско лежав біля Петруся, скрутившись бубликом. Петрусь злякався, що вівці погубили дзвінки, і ватаг за це буде сердитись. Схопився й побіг до овець. На ремінних нашійниках теліпалися дзвінки, залі-

Петрусь прокинувся від блиску сонця, що вдивлялося ласкавим поглядом у його обведені півмісяцями чорних бровенят очі. Не міг зразу дивитися на сліпучу ясність. Спросоння не знав, що з ним діється. Вівці вже паслися на галявині, але ні один дзвінок не дзвонив. Боско лежав біля Петруся, скрутившись бубликом. Петрусь злякався, що вівці погубили дзвінки, і ватаг за це буде сердитись. Схопився й побіг до овець. На ремінних нашійниках теліпалися дзвінки, залі-

Там, настромившись черевом на гострий стовбур, розкинувши лапи, висів великий кудлатий ведмідь. Він уже не ворухився...

— „Ага, вуйку, то це ти нагнав мені цієї ночі стільки морозу за шкіру!” — подумав Петрусь. Він аж тепер догадався, що цей ведмідь під час бійки з Боском впав учора з кручі і, покотившись у провалля, настромився на сухий стовбур.

Почав заганяти овець на вузьку стежку, що вела просто на гору. Старі ягниці подралися спритно одна за одною. Петрусь узяв на руки хворе ягнятко і пішов слідом за вівцями. Ноги ковзалися, він падав, калчив коліна об гострі камінці, але кінець, кінцем вибрався на гору й пустив ягнятко між овець.

— Так, так, скубай травичку, моє маленьке! Так, так! — приговорював і радів, як воно хапало малими губами листки диких дзвіночків.

Сонце підіймалося вгору, сипало свою радість на зелений ліс, зранений блискавками темної ночі, та гоїло його рани.

Петрусеві стало нудно самому в лісі. Він добув з-за пазухи ніжик з червоною колодкою, врізав дикого бузку і заходився робити сопілку. Випхав патичком м'яке осердя, вимірвав місця на голосниці і повикручував дірки кінцем ножа. Потім приклав сопілку до губ, і в лісі залунала перша пригравка до коломийки:

Ой, піду я з овечками
Тими плайочками,

Буду себе звеселяти
Все співаночками,

Петрусь грав і співав радий, що без поганої
пригоди вертається з вівцями і що не загубив ні
одного дзвінка.

Уже почав пізнавати місця, куди ходив з Іва-
ном, і був певний, що незабаром вийде на галяву
біля колиби. Його найліпший друг Боско вів ота-
ру, а він, щасливий вівчарик, вигравав і співав
у гущавині зелених ялин.

9

Вівчарі обідали. Обід смакував, бо вже було
надвечір... А таки добре натомились, шукаючи
по нетрях овець.

— А були ви в лісничівці? — запитав ватаг
посумнілого Данила.

— Ні!

— А хто з вас був на мізунських полонинах?

— Я ні! І я ні! І я не був! — відповідали вів-
чарі один за одним.

— Підете ще раз, один на лісничівку, другий
— на мізунські полонини, третій — на ілемські,
четвертий — на...

Ватаг замовк на півслові, бо десь відізвалися
овечі дзвінки.

— Чуєте, вже є вівці!

Думали, що то Іванова отара, і вийшли з ко-
либи, готові скартати його за те, що так рано вер-
тається з пасовиська. Та, на диво, з лісу вийшов
малий вівчарик, сповняючи галяву піснею:

Ой, сів ватаг на колоду. А де вівці, де ягнята,
На сопілку грас. Він, бігме, не знає.

— Петрусь! — крикнув Данило і побіг назу-
стріч малому.

Петрусь ніс на руках хворе ягнятко і співав:

Насу тобі добре вівці, Лиш не бий ня, ватаженьку,
Кози та ягниці, Лишком із ялиці!

— Чиї то вівці? — запитав Данило.

— Наші! — відповів Петрусь. — Є сімдесят
старих овець і оте маленьке, що десь скрутило
собі ніжку.

Данило кинувся між вівці і пізнав свій знак.

— А де ти був?

З вівцями. Я не міг їх лишити в таку хурдели-
цю самих у лісі! — сказав Петрусь і подивився
Данилові в очі.

— А капелюх де?

— Загубив у кущах, як біг за ягницями...
То нічого, я тепер буду в шапці ходити.

Данило глянув на отару — вівці були всі, їх
зберіг малий Петрусь. Може, не одну були б роз-
дерли вовки уночі в кошарі. Данило уявляв собі,
яка то була страшна ніч у лісі. А вівчарик усе
таки стеріг овець і не втратив ні одної. Данило
пригорнув хлопчину:

— Ходи в колибу! Я приніс тобі новий капе-
люшок.

— Такий, як у Михайлика? — зрадів Петрусь.

— Такий, такий! З зеленими пантliками.

Петрусь заплескав у долоні.

— Ходи в колибу, розкажеш, як то було! —
сказав Данило, беручи від хлопця хворе ягнятко.

Кінець

Пояснення: Авреолі — кружок світла, що його
звичайно малюють на іконах довкола голів святих. Бігме
— присяга, скорочене „Бог мені свідок”. Ня — говіркове
бойківське слово, означає те саме, що „мене”.

ЗИМА

Замела снігами
Поле й сад зима,
І в пташок маленьких
Істоньки нема.

В хаті назбираю
Я дрібних кришок,
Під вікном насинлю
Для малих пташок.

ЗИМА

Замела снігами
Поле й сад зима,
І в пташок маленьких
Істоньки нема.

В хаті назбираю
Я дрібних кришок,
Під вікном насинлю
Для малих пташок.

Горобці й синиці
Й ще якісь пташки

КРИХІТКИ

Прилетів малий горобчик:
„Щів-цвірінь!
Пожалій мене, дитино,
Крихту кинь!
Бо надворі на морозі
Пропаду,
Я і зернятка під снігом
Не знайду.
На столі ж я бачу стільки
Крихіток.

КРИХІТКИ

Прилетів малий горобчик:
„Щів-цвірінь!
Пожалій мене, дитино,
Крихту кинь!
Бо надворі на морозі
Пропаду,
Я і зернятка під снігом
Не знайду.
На столі ж я бачу стільки
Крихіток,
Кинь хоч трішки і для мене
У садок!”

ХЛОПЧИК І СНІЖИНКИ

Ілюстрація П. Холодного

Ох, яка ж далека дорога з неба до землі! Ле-тиш-буяєш від хмари до хмари, над тобою бли-щать зорі, під тобою — чорна безодня, якій не видно ні дна, ні берегів...

Там десь, кажуть, унизу повинна бути земля.

Біла-зірчаста сніжинка летіла з мільйонами подруг, що тихо, безшелесно сипалися з неба. Самій начебто нудно було б так мандрувати, а з подругами все ж таки веселіше. Сніжинки мча-лися й переганялися, як дівчата на санчатах, тулилися одна до одної, мов сестричка до сест-рички, розпорошувалися срібним пухом.

Та найбільше втіхи й забави мали вони з вітром! Він надлітав звідкись несподівано, як той шибеник хлопчисько, хапав їх у свої обійми й цілими табунами підкидав високо, до самих зір, то крутив і вертів шаленою метелицею, то знов шпурляв кудись, неначе у провалля.

Втомлені сніжинки просилися:

— Ти нечемний, вітре, — казали. — Нам ще треба бути сьогодні на землі, а ти на нас блуд наводиш і з дороги збиваєш!

Вітер, засоромлений, стихав і ховався за хма-ру, як той збиточник, що розбив мамі горнятко.

Та коли з-поза хмари блиснули зірки, сніжин-ки з великої радості аж заіскрилися і замерех-тіли міріадами діамантових шпильочок і тоді вже шибеник хлопчисько, хапав їх у свої обійми й цілими табунами підкидав високо, до самих зір, то крутив і вертів шаленою метелицею, то знов шпурляв кудись, неначе у провалля.

Втомлені сніжинки просилися:

— Ти нечемний, вітре, — казали. — Нам ще треба бути сьогодні на землі, а ти на нас блуд наводиш і з дороги збиваєш!

Вітер, засоромлений, стихав і ховався за хма-ру, як той збиточник, що розбив мамі горнятко.

Та коли з-поза хмари блиснули зірки, сніжин-ки з великої радості аж заіскрилися і замерех-тіли міріадами діамантових шпильочок, і тоді вже зовсім стали подібні до зірок на небі.

— Гаразд! — підхопили подруги-сніжинки. — Гей, вітре, помагай-помагай і нас вперед попи-хай-попихай!

А вітер-молодець, скорий до таких пустощів, не дав себе довго просити, надлетів, ухопив жменьку сніжинок, закрутив їх і погнав навздо-гін за літаком.

— Гу-гу! А що тепер, щебетушки, з вами зро-бити? — захихотав, як шалений, коли порівня-лись з літаком.

— Притули нас личками до шибки, щоб ми побачили, що діється там усередині! — запица-ли сніжинки.

— Гу-гу! Ну, добре!

Хухнув-дмухнув, приліпив цілу жменьку сні-жинок до одного віконця, а сам помчався ку-дись, ніби дуже квапився з кимось на зустріч.

За шибкою видно було ясно освітлену кабінку, а під самим вікном — малого, золотоволосого хлопчика з синіми, як волошки, очима, що сидів із мамою. Побачивши сніжинки, він заплескав рученятами, обняв маму за шию, показав паль-чиком на вікно і щось дуже швидко почав їй говорити.

Але сніжинки не чули того, що він говорив, бо шибка була з грубого скла, та й мотори літа-ка дуже гриміли й лоскотіли. Тому й хлопчик не чув, що сніжинки шептали до нього знадвору.

А вони казали:

— Здоров був, гарний хлопчику з золотим во-лоссям! Мило було зустріти тебе між небом і землею. Гей, а може ти взяв би нас на крила сво-го срібного птаха і трохи підвіз, бо нам ще дале-ка дорога!

Але тут знову надлетів збиточний вітер, здму-хнув сніжинки та й поніс у темряву...

Коли літак приземлився на летовищі, землю вже покривав тонкий килим першого в цьому ро-ці снігу. З літака зійшов по східцях, тримаю-чись за руку мами, хлопчик із золотистим волос-сям, тепер у білій, хутряній шалочці і в теплих черевичках. Він пустився бігти по білому сніж-землею. Гей, а може ти взяв би нас на крила сво-го срібного птаха і трохи підвіз, бо нам ще дале-ка дорога!

Але тут знову надлетів збиточний вітер, здму-хнув сніжинки та й поніс у темряву...

Коли літак приземлився на летовищі, землю вже покривав тонкий килим першого в цьому ро-ці снігу. З літака зійшов по східцях, тримаю-чись за руку мами, хлопчик із золотистим волос-сям, тепер у білій, хутряній шалочці і в теплих черевичках. Він пустився бігти по білому сніж-ку і чув, як під його ногами щось м'яко ворухить-ся і скрипить.

ЦВІРКУНЧИК

Ілюстрації М. Михалевича

Жив собі в садочку під сухим листям цвіркунчик. Цілісіньке літо він цвірінькав так голосно, аж зелена жабка замовкала, коли починав він цвірінькати.

— От який я! — вихвалявся цвіркунчик перед горобчиками. — Я всіх перекричу. Я краще за всіх співаю.

цвірінькав: „Цір, цір-ір, цір!” Ніхто вже йому не заважав лише зелена жабка сердилась.

— Ось почекай! — квакнула вона одного вечора до цвіркунчика. — Сьогодні ти таки замовчиш! Сьогодні мороз тебе вхопить.

— Моро-оз? — здивувався цвіркунчик. — А хто це такий?

— Сам побачиш, — відповіла жабка і пострибала геть від нього.

— Хм! — подумав цвіркунчик. — Що ж це таке „мороз”? І як може він мене вхопити? Може це такий птах великий? Треба заховатись!

І він пірнув у листя. Та довго всидіти тихо не міг і знову почав: „цір-цір!”

Цвірінькав-цвірінькав та й замовк, бо почув, що йому стало дуже холодно. Виглянув з-під листя, а навколо все біле-біле.

— Ці-ір! — здивувався цвіркунчик. — Що ж це таке?

— Сні-ір! Сні-ір! — зашепотіли до нього листочки, падаючи з дерев.

— А чому так холодно? — запитав цвіркунчик.

— Мороз прийшов! — заскрипіли голі гілки дерев.

— О, то це такий мороз! Холодний! — здригнувся цвіркунчик і хотів щось запитати у дерев, аж тут налетів вітер, підхопив його й кинув на купу каміння аж біля хати. Сховався цвіркунчик під каменем, сидить і поворухнутися не може.

— Ага, тепер мовчиш! — засміявся хтось біля нього. — Тепер уже знаєш, хто такий мороз!

— О, це ти, жабко! — зрадів цвіркунчик. — Порадь мені, що робити. Я так змерз, що й ніг не чую.

— Хм! — сказала жабка. — Роби те, що й я роблю: зарийся десь у землю і спи до тепла.

— До тепла? — перепитав цвіркунчик. — А коли ж те тепло буде?

— О, не скоро! — засміялася жабка. — Аж коли весна прийде.

— Але ж я хочу цвірінькати! — несміливо промовив цвіркунчик.

— О, це ти, жабко! — зрадів цвіркунчик. — Порадь мені, що робити. Я так змерз, що й ніг не чую.

— Хм! — сказала жабка. — Роби те, що й я роблю: зарийся десь у землю і спи до тепла.

— До тепла? — перепитав цвіркунчик. — А коли ж те тепло буде?

— О, не скоро! — засміялася жабка. — Аж коли весна прийде.

— Але ж я хочу цвірінькати! — несміливо промовив цвіркунчик.

— Ну, то й цвірінькай собі на морозі! — квакнула жабка. — А мені час у землю ховатися.

чивши пір'я, сиділи у своїх гніздечках під стріхою.

— Ох! — зідхнув цвіркунчик. — І я б хотів мати таке гніздечко. Там напевно тепло. А, може, мене горобчики до себе пустять?

Але горобчики й слухати його не хотіли.

— Шукай собі іншої хати! — закричали йому. — У нас і без тебе тісно.

Один горобчик навіть кльонуту цвіркунчика спробував, але не попав, бо цвіркунчик так високо підстрибнув, що опинився аж на гілці зеленої ялини. А та гілка до самого віконця білої хатинки доходила. Глянув цвіркунчик усередину хати та й мало не заплакав із жалю. У хаті було так гарно, затишно! Ніде й трішечки снігу не було. І квіти не пов'яли, стояли на підвіконні зелені та рясні. На долівці сиділа маленька дівчинка в легенькій суконці й не мерзла, їй було тепло. Вона пильно вчила свою ляльку танцювати гопачка, хоч ніхто й не грав їм до танцю.

— Цір! Ці-ір! — жалібно промовив цвіркунчик. — Я б хотів бути там, у хаті... Я б заграв „цір, цір!”

— А хіба ти музика? — запищав хтось у нього над головою.

Зиркнув цвіркунчик угору, а там над віконцем маленька мишка.

— О, це ти, цвіркунчику! — писнула вона знову. — Я тебе знаю. З тебе справді музика непоганий. Коли вже ти хочеш до хати, то йди до мене на піддашся. І мені веселіше буде.

— Чи там тепло? — запитав цвіркунчик.

— Ну, звичайно! Дуже тепло! — відповіла мишка. — Я живу біля самого димаря з великої печі. І ти можеш там примоститись. А вже до хати сам шукай собі дороги. Я туди не люблю ходити — я в сварці з тим котом, що там живе.

Не став цвіркунчик нічого більше в мишки питати, а почав стрибати з гілки на гілку, аж поки дострибнув до мишки.

Крутнула мишка хвостиком і полізла у маленьку дірочку. Цвіркунчик за нею шусть — і аж підскочив з радіщів: на піддашші було і темно і тепло — якраз так, як цвіркунчик любив.

— Ну, влаштуйтеся, як сам хочеш — сказала мишка. — А я піду їсти чогось пошукаю.

Крутнула знову мишка хвостиком і зникла. Ці сам шукає собі дороги: бі туди де тепліше ходити — я в сварці з тим котом, що там живе.

Не став цвіркунчик нічого більше в мишки питати, а почав стрибати з гілки на гілку, аж поки дострибнув до мишки.

Крутнула мишка хвостиком і полізла у маленьку дірочку. Цвіркунчик за нею шусть — і аж підскочив з радіщів: на піддашші було і темно і тепло — якраз так, як цвіркунчик любив.

— Ну, влаштуйтеся, як сам хочеш — сказала мишка. — А я піду їсти чогось пошукаю.

Крутнула знову мишка хвостиком і зникла. Цвіркунчик сів у куточку біля теплого димаря, зогрівся та й потихеньку потер свої крильця:

— О! — гукнула вона радісно. — Та це ж цвіркунчик! Чуєш, лялю, він у нас за музику буде. Нумо танцювати тепер удвох!

Як почали вони з лялею ногами вибивати, як почали! Тільки тупу-тупу-туп! Тупу-тупу-тупу! А цвіркунчик так надривається, до танцю їм грає: „Цір-цір! Ці-ір! Ці-ір! Цір! Ці-і-ір!”

ЗАМЕРЗЛІ СЛЬОЗИ

Дощик:

**Ой, Морозе, білий ти Морозе!
Заморозив ти у мене сльози,
Чим я буду плакати-ридати,
Що минула Осінь, рідна мати?**

Мороз:

**Плач нічого, Дощику, не вдіє —
пу! А цвіркунчик так надривається, до танцю їм
грає: „Цір-цір! Ці-ір! Ці-ір! Цір! Ці-і-ір!”**

ЗАМЕРЗЛІ СЛЬОЗИ

Дощик:

**Ой, Морозе, білий ти Морозе!
Заморозив ти у мене сльози,
Чим я буду плакати-ридати,
Що минула Осінь, рідна мати?**

Мороз:

**Плач нічого, Дощику, не вдіє —
Краще хай сльоза закам'яніє,**

SAINT NICHOLAS

Saint Nicholas in his lifetime was a real friend of children and so his day—the 6th of December—is a day when the children of many countries of Western Europe receive presents.

The children of Western Ukraine were visited by that wonderful saint on December eighteenth. In Eastern Ukraine, little children received their presents on Christmas day, but although Saint Nicholas was not the bearer of presents to these children he was more adored than any other saint throughout Ukraine.

In the cathedral of Saint Sophia in Kiev there was a thousand-year-old ikon of Saint Nicholas before

which miracles happened. The greatest miracle occurred in 1092. A man and his wife were returning home from a long church service by boat on the Dnipro river. While the man rowed, the woman held a baby in her arms. Being very tired she fell asleep and the child fell from her arms into the deep waters of the river. In despair the couple returned to Kiev and ran to the cathedral of Saint Sophia to pray for comfort and relief. When they entered the church they heard a baby crying, and there, before the ikon of Saint Nicholas, their child lay alive and unharmed.

Saint Nicholas was also regarded as the protector of fishermen.

THE DOG AND THE WOLF

Once upon a time there was a dog who served his master faithfully for many years.

When the dog became old and feeble, his master chased him out of the house. The dog went into the forest, lay down at the foot of a tree and waited for death to come.

After a while, a wolf came by. Seeing the dog, he said:

"Why are you lying here under the tree?"

"I came here to die," the dog answered, "for I am old and my master doesn't want me any more."

"If you like, I can tell you how to win back your master's favor," said the wolf.

"I shall be grateful if you would," the dog replied.

"Listen to me," said the wolf. "It is harvest time and your master and mistress will be coming here with their baby to reap the wheat. While they're working, I'll grab the baby and carry it away. You pretend to fight with me and then take the baby back to his parents. Then they'll love you and keep you for the rest of your life."

"Listen to me," said the wolf. "It is harvest time and your master and mistress will be coming here with their baby to reap the wheat. While they're working, I'll grab the baby and carry it away. You pretend to fight with me and then take the baby back to his parents. Then they'll love you and keep you for the rest of your life."

"Listen to me," said the wolf. "It is harvest time and your master and mistress will be coming here with their baby to reap the wheat. While they're working, I'll grab the baby and carry it away. You pretend to fight with me and then take the baby back to his parents. Then they'll love you and keep you for the rest of your life."

And so it was as the wolf had said. The dog's master and mistress came to work in the fields. Leaving the baby in the shade, they set to work reaping. From the nearby woods the wolf leaped out, seized the baby and ran off with it. The frightened parents ran after him, crying with despair. Suddenly, their old dog Sirko jumped from the bushes, snatched the baby away from the wolf and brought it back to his master and mistress.

"You see," said the mistress, weeping and laughing at the same time, "what a good dog Sirko is! Now I'll keep him till he dies."

"And I will too," the master said.

So they took Sirko back to stay with them, and fed him and cared for him well.

In the meantime, Sirko's friend the wolf was suffering hardships in the woods. Whenever Sirko could, he brought him tit-bits of food. One day Sirko said to the wolf:

"Tomorrow there'll be a great feast at my master's house. Come over and I'll let you in when everyone's having a gay time. But I pray you, you must be quiet! Don't give yourself away with your voice!"

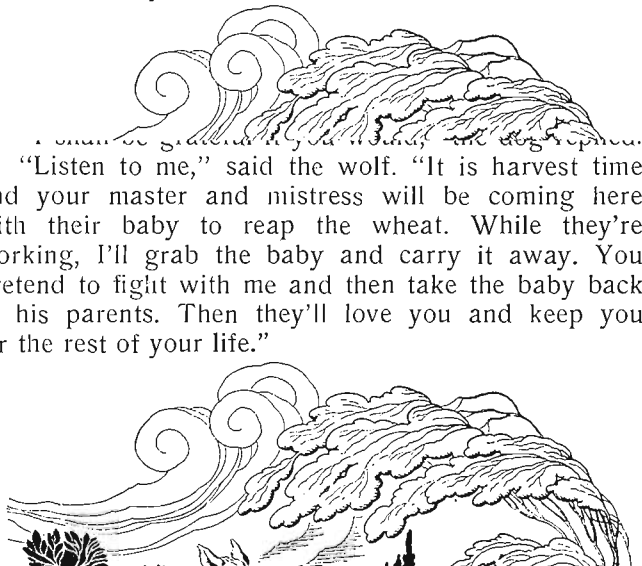
The next night, while the guests were making merry and drinking wine, the wolf arrived and Sirko let him in to the house. They sat under the table together and ate whatever the guests gave to

In the meantime, Sirko's friend the wolf was suffering hardships in the woods. Whenever Sirko could, he brought him tit-bits of food. One day Sirko said to the wolf:

"Tomorrow there'll be a great feast at my master's house. Come over and I'll let you in when everyone's having a gay time. But I pray you, you must be quiet! Don't give yourself away with your voice!"

The next night, while the guests were making merry and drinking wine, the wolf arrived and Sirko let him in to the house. They sat under the table together, the wolf eating whatever the guests gave to Sirko.

When the wolf had eaten enough, he said:

HOW TO READ AND WRITE IN UKRAINIAN

By I. KORYTSKY

Lesson XI - XII

Ю ю (you)

Ю ю (music)

Юрко

Юрко — мій приятель. Люблю Юрка. Він живе в Ютіці, але часто відвідує мене в Нью-Йорку.

Я його завжди відпровождаю до потягу.

— До побачення, Юрку! — вигукую йому.

— До побачення! — відповідає Юрко.

Щ щ (fresh cheese)

Щ щ

Щітка

Там, де сміття, біля сходів стоїть велика щітка. Я люблю замітати цією щіткою.

— Що ти робиш? — питає мене з вікна Настя Щербина.

— Бавлюся в прибиральника.

— Дай і мені позамітати! — просить Настя.

Я даю Насті щітку, а сам стою збоку й дивлюся, чи добре вона працює.

places, snatching up whatever they could as they fled
месці з вікна Настя Щербина.

— Бавлюся в прибиральника.

— Дай і мені позамітати! — просить Настя.

Я даю Насті щітку, а сам стою збоку й дивлюся, чи добре вона працює.

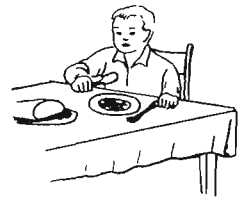
places, snatching up whatever they could as they fled
crying:

"Wolf, wolf in the house!"

Ї ї (yield)

Ї ї (year)

Їсть

Івась завжди хоче їсти. Прийде із школи і просить: — Мамо, дай мені їсти!

— Зачекай, Івасю, ось вернеться додому Юрко, тоді будемо всі разом їсти.

— Ні, я хочу тепер. Бо о сьомій годині я хочу піти до кіна. Там є гарний фільм: „Пригоди на північній бігуні”.

UKRAINIAN ALPHABET

а	б	в	г	д	е	є	ж	з	и	ї
А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З	И	І
й	к	л	м	н	о	п	р	с	т	у
Й	К	Л	М	Н	О	П	Р	С	Т	У
ф	х	ц	ч	ш	щ	ю	я	ь		
Ф	Х	Ц	Ч	Ш	Щ	Ю	Я			

а б в г д е є ж з и
А Б В Г Д Е Є Ж З И

й і ї к л м н о п р
Й І Ї К Л М Н О П Р

с т у ф х ц ч ш щ
С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ
А Б В Г Д Е Є Ж З И

й і ї к л м н о п р
Й І Ї К Л М Н О П Р

с т у ф х ц ч ш щ
С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ

Сценарій і текст: Р. ЗАВАДОВИЧ
Story by R. ZAWADOWYCZ

Ілюстрації: П. ХОЛОДНИЙ
Illustration by P. CHOLODNY

БОГУТА-БАГАТИР ІСТОРИЧНА КАЗКА UKRAINIAN TALE **BOHUTA THE HERO**

XII РОЗДІЛ: ДВІ ПЕРЕМОГИ

CHAPTER XII: TWO VICTORIES

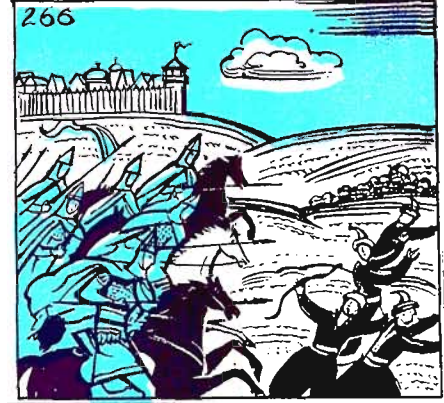
Тим часом печеніги, дізнавшись, що Богути немає, напали на Київ.

Meanwhile the Pechenegs, learning that Bohuta was away, attacked Kiev.

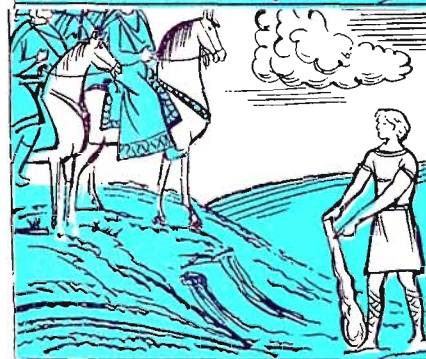
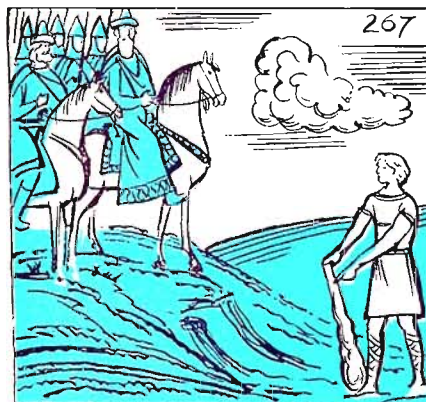
З гнівним покриком кинувся Богута на напасників.

With an angry shout Bohuta threw himself upon the assailants.

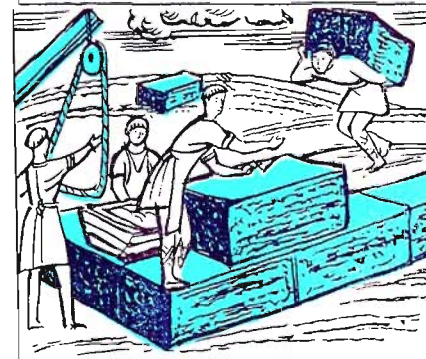
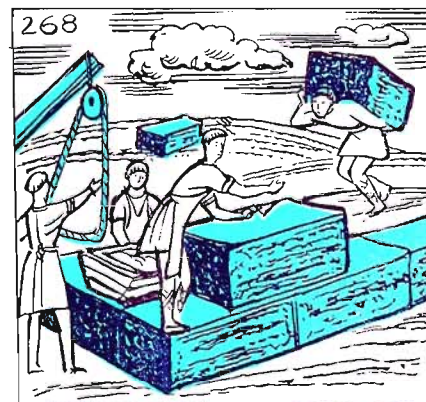

З Києва виступив з військом князь Ярослав і розгромив ворогів.

From Kiev Prince Yaroslav rode out with his army and routed the enemy.

— Світлий княже, тут, на полі перемоги, збудуй церкву над цер-

Так і сталося.

І виросла, мов з-під землі, найкраща церква України, собор свя-